

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аналіз та оцінка інвестиційних проектів

Освітньо-наукова програма Економіка

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 29 серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Аналіз та оцінка інвестиційних проектів
Рівень вищої освіти	Третій
Викладач (-і)	д.е.н., проф. Буртняк І.В.
Контактний телефон викладача	+38(097)9862632
E-mail викладача	ivan.burtnyak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Аналіз інвестиційних проектів є складовою процесу управління інвестиціями. Він дає інформаційну базу (у вигляді проекту як спеціально оформленого інвестиційного плану чи результатів проведеної експертизи проекту) для ухвалення рішення щодо включення проекту в інвестиційний портфель, початку його інвестування, постійного моніторингу реалізації.</p> <p>Аналіз інвестиційних проектів — це комплекс методичних і практичних прийомів розробки, обґрунтування й оцінки доцільності реалізації проекту. Лише незначна частка інвестицій виявляється невдалою, тобто не дає очікуваного результату з незалежних від інвестора причин. Більшість проектів, що виявилися збитковими, могла бути не допущена до реалізації за умови якісного попереднього аналізу з урахуванням зовнішніх умов і внутрішніх якостей проекту.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою цієї навчальної дисципліни є формування комплексного розуміння аспектів майбутнього інвестування. До цих аспектів належать економічне середовище, правильно поставлені мета і завдання проекту, маркетинговий, виробничий, фінансовий та організаційний план інвестора, технічна база проекту, його соціальна значущість, екологічна безпека, фінансова достатність і спроможність проекту, організація управління проектом, аналіз інвестиційного ризику, чутливість проекту до зміни окремих найсуттєвіших факторів, достатність показників ефективності, оцінка можливостей учасників проекту.</p>	
4. Компетентності	
<p>ІК- Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість</p>	

виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

5. Результати навчання

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямків, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
практичні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	051 Економіка	1	Вибіркові дисципліни

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Базові положення аналізу і підготовки проектів. Поняття проекту.	Лекція, практичне заняття	Основна : [1; 2]. Додатко ва: [8; 9]	Опрацюва ти лекційний матеріал,	0,1	До наступного заняття за розкладом

<p>Відмінність проекту від програми і плану. Взаємозв'язок функціонування організації та проекту. Ознаки проекту: кількісна вимірюваність проекту, часовий горизонт проекту, цільова спрямованість проектних рішень, життєвий цикл. Характеристика проекту, як системи. Види взаємовпливів різних проектів при одночасної реалізації. Класифікація проектів за різними критеріями: класом, типом, видом, тривалістю, масштабом, складністю.</p>			<p>підготуватися до практичного заняття</p>		
<p>Тема 2. Життєвий цикл проекту. Концепція життєвого циклу проекту як складова методології проектного аналізу. Поняття життєвого циклу проекту. Підходи до розподілу проекту на складові елементи. Складові проектного циклу. Мета преінвестиційної фази проекту. Дослідження інвестиційних можливостей регіонів, галузі промисловості, природних ресурсів. Вибір цілей проекту та його завдань на стадії ідентифікації. Мета підготовки проекту. Попередня підготовка проекту. Склад досліджень на стадії розробки та експертизи. Мета інвестиційної фази проекту. Матеріально-технічна підготовка проекту. Планування і контроль постачання, організації та проведення тендерів. Порядок виконання робіт на стадіях інженерно-технічного проектування</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Основна : [1; 2]. Додаткова: [6]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі</p>	<p>0,1</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

робіт, будівництва об'єкту, виробничого маркетингу та набору і навчання персоналу..					
<p>Тема 3. Концептуальні основи аналізу інвестиційних проектів: концепції затрат і вигід, альтернативної вартості, цінності грошей у часі.</p> <p>Поняття вигод та затрат у проектному аналізі. Явні і неявні витрати та вигоди, їх використання для прийняття проектних рішень. Методичні підходи до визначення цінності проекту. Можливість та необхідність оцінки неявних вигод і затрат при оцінці проектів. Альтернативна вартість як ключова концепція прийняття інвестиційних рішень. Визначення альтернативної вартості робочої сили. Методичні прийоми до визначення альтернативної вартості землі. Причини зміни вартості грошей у часі. Фактори, які впливають на вартість грошей. Реальна і номінальна процентні ставки. Залежність величини процентної ставки від різних видів інвестиції, які здійснює компанія. Поняття та обчислення майбутньої та теперішньої вартості</p>	Лекція, практичне заняття	Основна : [1 – 3]. Додаткова: [7]	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 4. . Процентні ставки та їх структура.</p> <p>Відсоток за кредит. Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів. Практичне застосування концепції вартості грошей у часі. Процес компаундування. Операція дисконтування.</p>	Лекція, практичне заняття	Основна : [1; 4; 5]. Додаткова: [8; 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

Вплив на величину теперішньої вартості строку життєвого циклу проекту та ставки проценту.					
<p>Тема 5. Ризик та ціна капіталу. Теорії структури процентних ставок (неупередженого очікування, переваги ліквідності, сегментації ринку). Теорія Г. Марковіца вибір раціонального (ефективного) портфеля, що забезпечує отримання очікуваного доходу за мінімального ризику. Виокремлення з обігу цінних паперів цінного папера без ризику. Теорія В. Шарпа Поділ ризику на систематичний і несистематичний. Ефективний портфель — ринковий. Модель оцінки капітальних активів (МОКА) та її фінансове значення. Можливості застосування МОКА в Україні.</p>	Лекція, практичне заняття	Основна : [1; 4; 5]. Додаткова: [8; 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 6. Грошовий потік. Причини використання грошового потоку для оцінки інвестиційних проектів. Поняття грошового потоку. Відмінність тлумачення грошового потоку у бухгалтерської практики та проектному аналізі. Методичні принципи розрахунку грошового потоку за проектом. Елементний склад загального грошового потоку з активів. Порядок розрахунку операційного потоку грошей. Роль амортизаційних відрахувань та їх вплив на зміну проектного грошового потоку.</p>	Лекція, практичне заняття	Основна : [1; 2]. Додаткова: [7; 8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

Калькулювання капітальних витрат за проектом. Визначення приросту чистого робочого капіталу. Розрахунок грошового потоку кредиторам і акціонерам.					
<p>Тема 7. Процедури прийняття рішень у проектному аналізі</p> <p>Характеристика методів оцінки ефективності інвестиції. Поняття критерію оцінки та порівняння інвестиційних проектів. Принципи оцінки ефективності проектних рішень. Методика розрахунку, економічний зміст, обмеження, переваги і недоліки, застосування у практиці оцінки проектних рішень інтегральних показників: чистої теперішньої вартості, коефіцієнту вигоди-затрати; внутрішньої норми дохідності; періоду окупності; еквівалентного ануїтету, ефективності витрат. Методика розрахунку основних Фінансових критеріїв. Порівняння проектів за допомогою різних критеріїв оцінки</p>	Лекція, практичне заняття	Основна : [1 – 3; 5]. Додаткова: [7]	Опрацювати лекційний матеріал, пройти тестування до попередніх тем	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 8. Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності.</p> <p>Необхідність врахування рівня невизначеності при прийнятті проектних рішень. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація ризику. Види проектних ризиків, що виникають на різних стадіях підготовки і реалізації, причини їх виникнення та ознаки. Наслідки функціональних</p>	Лекція, практичне заняття	Основна : [1; 2; 5]. Додаткова: [6]	Опрацювати лекційний матеріал, пройти тестування до попередніх тем	0,2	До наступного заняття за розкладом

<p>ризиків. Мета аналізу ризику. Якісний та кількісний аналіз ризику. Методика проведення Аналізу чутливості проекту. Оцінка факторної еластичності показників ефективності проекту. Розрахунок критичних значень змінних проекту, визначення межі безпеки. Аналіз сценаріїв. Аналіз сценаріїв проекту. Характеристика методу імітаційного моделювання (Монте-Карло). Методи зниження ризику. Вибір методу зниження ризиків залежно від виду ризику.</p>					
<p>Підсумкове практичне заняття</p>	<p>Практичне заняття</p>		<p>Підготувати до контрольної роботи</p>	<p>0,1</p>	<p>Згідно розкладу</p>
<p>7. Система оцінювання курсу</p>					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен; “відмінно” – здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв’язках; “задовільно” – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; “незадовільно” – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Відповідно до навчального плану, здобувач виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна її мета – перевірка самостійної роботи в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач здобувач має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.</p>				
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у здобувачів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх</p>				

	перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань здобувачів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за контрольну роботу (15 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
8. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p> <p>Очікується, що аспіранти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом честі та Положенням про запобігання та виявлення плагіату Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>Перезарахування результатів неформальної освіти відбувається згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ПНУ https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_o_svita.pdf</p>	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бардиш Г.О. Проектний аналіз: Підруч. – К.: Знання, 2016. – 415 с. 2. Верба В.А., Гребешкова О.М., Востряков О.В. Проектний аналіз: Підруч. – К.: КНЕУ, 2017. – 297 с. 3. Верба В.А., Загородніх О.А. Проектний аналіз. – К.: КНЕУ, 2020. – 322 с. 4. Воркут Т.А. Проектний аналіз: Навч. посіб. – К., 2020. – 440 с. 5. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. – К.: Знання, 2018. – 483 с. 6. Пересада А.А., Смірнова О.О., Онікієнко С.В., Ляхова О.О. Інвестування: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2021. – 251 с. 7. Федоренко В. Г., Гойко А. Ф. Инвестознавство: Підручник / За наук. ред. В. Г. Федоренка. — К.: МАУП, 2020. 8. Щукін Б.М. Аналіз інвестиційних проектів: Конспект лекцій. – К.: МАУП, 2019. – 128 с. 9. Щукін Б. М. Інвестиційна діяльність: Метод. посіб. — К.: МАУП, 2018. 	

Викладач

Буртняк І.В.